

REFERENCES:

1. Hablei, N.H. (2023). Okremi aspekty posylennia kryminalnoi vidpovidalnosti v umovakh voiennoho stanu. [Certain aspects of strengthening criminal liability under martial law]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*. №2. 414-416. [in Ukrainian].
2. Pro vnesennia zmin do Kryminalnoho ta Kryminalnoho protsesualnoho kodeksiv Ukrainy shchodo udoskonalennia vidpovidalnosti za kolaboratsiinu diialnist ta osoblyvosti zastosuvannia zapobizhnykh zakhodiv za vchynennia zlochyniv proty osnov natsionalnoi ta hromadskoi bezpeky. (2022, March 21). [On amendments to the Criminal and Criminal Procedure Codes of Ukraine regarding the improvement of liability for collaborative activities and the features of the application of preventive measures for committing crimes against the foundations of national and public security]. *Proiekt Zakonu Ukrainy № 7186*. Retrieved from: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1247316> [in Ukrainian].
3. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv (shchodo vstanovlennia kryminalnoi vidpovidalnosti za kolaboratsiinu diialnist). (2021, February 24). [On Amendments to Certain Legislative Acts (Regarding the Establishment of Criminal Liability for Collaborative Activities)]. *Proiekt Zakonu Ukrainy №5144*. Retrieved from: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71206 [in Ukrainian].
4. Kuznetsov, V.V., Syiploki, M.V. (2022). Kryminalna vidpovidalnist za kolaboratsiinu diialnist yak novyi vyklyk sohodennia. [Criminal liability for collaborative activities as a new challenge of today]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. Serii PRAVO*. Vypusk 70. 381-386. [in Ukrainian].
5. Pylypenko, D.O. (2023). Pryntsyp nevidvorotnosti vykonannia i vidbuvannia pokaran v kryminalno-vykonavchomu pravi Ukrainy. [The principle of inevitability of execution and serving of sentences in the criminal enforcement law of Ukraine]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*. №1. 392-395. [in Ukrainian].
6. Pysmenskyi, Ye.O. (2024). Realizatsiia kryminalno-pravovoi polityky v umovakh voiennoho stanu : doslidzhennia nehatyvnykh tendentsii. [Implementation of criminal law policy under martial law: a study of negative trends]. *Naukovo-informatsiyni visnyk Ivano-Frankivskoho universytetu prava imeni Korolia Danyla Halytskoho. Serii Pravo*. Vyp. 17 (29). 300–310. [in Ukrainian].
7. Husarov, S.M. (2025). Kryminalno-pravova polityka Ukrainy: transformatsii periodu viiny ta povoienna perspektyva. [Criminal and legal policy of Ukraine: transformations of the war period and post-war perspective]. *Pivdennoukrainskyi pravnychi chasopys*. №1. 24-31. [in Ukrainian].
8. Kryminalno-pravova polityka Ukrainy pid vplyvom faktoriv voiennoho kharakteru ta yii viddzerkalennia v ekspertnii dumtsi. (2025). [Criminal and legal policy of Ukraine under the influence of military factors and its reflection in expert opinion]. *Monohrafiia*. 212. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 14.06.2025

УДК 342.9:355.1-058.53

DOI: 10.36550/2522-9230-2025-18-351-355

Ковальов Дмитро Ігорович,

аспірант кафедри права та правоохоронної діяльності

Центральноукраїнського державного університету

імені Володимира Винниченка

dmytrokovalov_adv@ukr.net

ORCID ID: 0009-00040985-5037

**ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ПРАВ ТА
ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ЧЛЕНІВ ЇХ СІМЕЙ**

У статті розглянуто особливості адміністративно-правового захисту прав та законних інтересів військовослужбовців і членів їхніх сімей у сучасних умовах збройної агресії проти України. Обґрунтовується актуальність дослідження, що зумовлена специфікою військової служби, яка поєднує високий рівень ризику для життя та здоров'я з необхідністю виконання конституційного обов'язку щодо захисту держави. Автор наголошує, що, попри наявність нормативно-правової бази у сфері соціального та правового забезпечення військовослужбовців, існують істотні проблеми практичного характеру: прогалини та колізії у законодавстві, суперечливе застосування адміністративних норм, недостатня ефективність діяльності органів публічної влади, складність отримання пільг і компенсацій.

У межах дослідження здійснено аналіз наукових позицій провідних учених у галузі адміністративного права, які підкреслюють необхідність посилення захисних функцій держави у сфері забезпечення соціальних прав військовослужбовців та їхніх родин. Визначено, що адміністративно-правовий захист є багатокомпонентним явищем, яке охоплює нормативно-правові, організаційні та процедурні елементи. Нормативну основу складають Конституція

України, закони «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», а також підзаконні нормативно-правові акти.

Особливу увагу приділено інституційному механізму адміністративного захисту, який включає Міністерство оборони України, Міністерство у справах ветеранів, військові частини, територіальні центри комплектування та соціальної підтримки, місцеві органи влади, а також адміністративні суди. Розкрито роль судової форми захисту, яка функціонує на національному та міжнародному рівнях (зокрема, у межах ЄСПЛ), забезпечуючи військовослужбовцям доступ до правосуддя. У науковій дискусії особливе місце посідає питання створення військових судів як спеціалізованої інституції.

У статті підкреслюється, що вдосконалення адміністративно-правового захисту має включати цифровізацію процедур, створення електронних платформ для подання заяв та отримання консультацій, спрощення бюрократичних механізмів, посилення контролю за дотриманням прав через діяльність військового омбудсмена та громадських організацій. Зроблено висновок, що ефективна система адміністративно-правового захисту не лише забезпечує соціальну справедливість для військовослужбовців і їхніх сімей, але й зміцнює авторитет держави, підвищує довіру суспільства до органів влади та сприяє стійкості України у період воєнних викликів.

Ключові слова: адміністративно-правовий захист, військовослужбовці, члени сімей військовослужбовців, соціальні права, публічна адміністрація, адміністративні процедури, адміністративні суди, військові суди, військовий омбудсмен, цифровізація адміністративних послуг.

Kovalev D. FEATURES OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL PROTECTION OF THE RIGHTS AND LEGAL INTERESTS OF MILITARY SERVICEMEN AND MEMBERS OF THEIR FAMILIES

The article examines the features of administrative and legal protection of the rights and legitimate interests of military personnel and their family members in the current conditions of armed aggression against Ukraine. The relevance of the study is justified, which is due to the specifics of military service, which combines a high level of risk to life and health with the need to fulfill the constitutional duty to protect the state. The author emphasizes that, despite the presence of a regulatory and legal framework in the field of social and legal support for military personnel, there are significant practical problems: gaps and conflicts in legislation, contradictory application of administrative norms, insufficient efficiency of public authorities, difficulty in obtaining benefits and compensations.

The study analyzed the scientific positions of leading scholars in the field of administrative law, which emphasize the need to strengthen the protective functions of the state in the field of ensuring the social rights of military personnel and their families. It was determined that administrative and legal protection is a multi-component phenomenon that includes regulatory, organizational and procedural elements. The normative basis is the Constitution of Ukraine, the laws "On Military Duty and Military Service", "On Social and Legal Protection of Military Personnel and Members of Their Families", "On the Status of War Veterans, Guarantees of Their Social Protection", as well as subordinate regulatory legal acts.

Particular attention is paid to the institutional mechanism of administrative protection, which includes the Ministry of Defense of Ukraine, the Ministry of Veterans Affairs, military units, territorial recruitment and social support centers, local authorities, and administrative courts. The role of the judicial form of protection, which operates at the national and international levels (in particular, within the framework of the ECHR), ensuring access to justice for servicemen, is revealed. In the scientific discussion, a special place is occupied by the issue of creating military courts as a specialized institution.

The article emphasizes that improving administrative and legal protection should include digitalization of procedures, creation of electronic platforms for submitting applications and receiving consultations, simplification of bureaucratic mechanisms, and strengthening control over the observance of rights through the activities of the military ombudsman and public organizations. It is concluded that an effective system of administrative and legal protection not only ensures social justice for military personnel and their families, but also strengthens the authority of the state, increases public trust in government bodies and contributes to the stability of Ukraine during the period of military challenges.

Keywords: administrative and legal protection, military personnel, family members of military personnel, social rights, public administration, administrative procedures, administrative courts, military courts, military ombudsman, digitalization of administrative services.

Постановка проблеми. В умовах збройної агресії проти України питання забезпечення прав та законних інтересів військовослужбовців та членів їх сімей набуває особливого значення. Військова служба є специфічним видом державної служби, що пов'язаний з високим рівнем ризику для життя та здоров'я, значними моральними і фізичними навантаженнями, а також обмеженнями у реалізації окремих конституційних прав. Це обумовлює необхідність створення ефективного механізму їх адміністративно-правового захисту.

Попри існування нормативно-правової бази у сфері соціального та правового захисту військовослужбовців, на практиці виникає низка проблем: прогалини у законодавстві, суперечливе застосування адміністративних норм, недостатня ефективність органів публічної влади у сфері реалізації та захисту прав цієї категорії осіб. Члени сімей військовослужбовців, які також мають право на пільги та гарантії, часто стикаються з труднощами у їх отриманні через бюрократичні перепони або недосконалість адміністративних процедур.

Таким чином, актуальною є наукова розробка питань удосконалення адміністративно-правових засобів захисту прав та законних інтересів військовослужбовців і членів їх сімей, з урахуванням сучасних викликів та потреб українського суспільства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У науковій літературі проблематика адміністративно-правового захисту прав військовослужбовців та їхніх сімей розглядається крізь призму загальних теоретичних засад адміністративного права, а також у контексті захисту соціальних прав людини і

громадянина.

Так, у працях В. Авер'янова, Ю. Битяка, В. Галуцька, О. Зайчука, Р. Калюжного, Л. Ковалю, В. Колпакова, Т. Коломоєць значна увага приділяється визначенню адміністративного права як регулятора суспільних відносин, що забезпечує баланс між публічними інтересами та правами громадян, зокрема й військовослужбовців.

О. Бандурка, С. Беньковський, І. Голосніченко, С. Гончарук, О. Гуцин, Є. Додін досліджують питання організації діяльності органів публічної адміністрації, що безпосередньо впливає на якість реалізації правових механізмів соціального захисту військових.

Проблеми гарантування соціальних прав у публічно-правовій площині висвітлюються у працях Н. Оніщенко, П. Рабіновича, В. Погорілка, М. Хавронюка, які акцентують на необхідності посилення судового контролю та впровадження ефективних інституційних механізмів правового захисту.

А. Комзюк, І. Корж, В. Курило, Д. Лук'янов, О. Негодченко, М. Остапенко аналізують аспекти адміністративної відповідальності та гарантії дотримання законності у сфері діяльності військових формувань, що є важливим для захисту прав військовослужбовців.

Мета статті є комплексний аналіз особливостей адміністративно-правового захисту прав та законних інтересів військовослужбовців і членів їхніх сімей в умовах збройної агресії проти України, з урахуванням нормативно-правових, інституційних та процедурних аспектів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Адміністративно-правовий захист прав та законних інтересів військовослужбовців та членів їхніх сімей є однією з ключових складових сучасної державної політики України, оскільки ця категорія громадян виконує особливу функцію — забезпечує обороноздатність держави, її територіальну цілісність та національну безпеку. В умовах збройної агресії та масштабних воєнних дій проблема ефективного правового захисту військовослужбовців і їхніх родин набуває першочергового значення, оскільки саме від рівня гарантій і соціальної підтримки залежить не лише моральний стан військових, а й довіра суспільства до державних інституцій загалом.

Нормативно-правову основу адміністративного захисту становлять Конституція України [1], яка закріплює фундаментальні права і свободи громадян та гарантує їх реалізацію, а також низка спеціальних законів, зокрема «Про військовий обов'язок і військову службу» [2], «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» [3], «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» [4]. Доповнюють їх підзаконні нормативні акти — постанови Кабінету Міністрів України, накази Міністерства оборони, акти інших органів виконавчої влади, що регламентують порядок надання соціальних пільг, медичного забезпечення, житлових гарантій, грошових виплат, а також механізм реалізації прав членів сімей військовослужбовців. Водночас слід підкреслити, що адміністративно-правовий захист не обмежується лише закріпленням гарантій у законодавстві, а передбачає реальну можливість їх реалізації через систему відповідних органів.

Інституційний механізм адміністративного захисту включає як органи військового управління, так і цивільні структури. Важливу роль відіграє Міністерство оборони України, яке не лише організовує проходження військової служби, але й відповідає за соціальний захист військовослужбовців.

Основними завданнями Міноборони є: участь у реалізації державної політики з питань оборони і військового будівництва, координація діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування з підготовки держави до оборони; участь в аналізі воєнно-політичної обстановки, визначення рівня воєнної загрози національній безпеці України; забезпечення функціонування, бойової і мобілізаційної готовності, бездатності та підготовки Збройних сил до виконання покладених на них функцій і завдань; проведення державної військової кадрової політики, заходів щодо реалізації соціально-економічних і правових гарантій військовослужбовців, членів їхніх сімей та працівників Збройних сил; розвиток військової освіти і науки, зміцнення дисципліни, правопорядку та виховання особового складу; взаємодія з державними органами, громадськими організаціями і громадянами, міжнародне співробітництво; контроль за додержанням законодавства у Збройних силах, створення умов для демократичного цивільного контролю над Збройними силами [4].

Міністерство у справах ветеранів України розробляє та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів і членів їхніх сімей, забезпечує їх медичну, психологічну та професійну підтримку, координує патріотичне виховання та вшанування пам'яті, веде державні реєстри й електронні сервіси, взаємодіє з громадськими об'єднаннями та міжнародними партнерами, здійснює моніторинг дотримання їхніх прав. Також Міністерство бере участь у формуванні санкційної та протимінної політики, організовує реалізацію державних програм, управляє об'єктами державної власності у своїй сфері та проводить міжнародне співробітництво, зокрема в частині адаптації законодавства до стандартів ЄС [5]. Значний обсяг повноважень у сфері адміністративно-правового захисту військовослужбовців належить військовим частинам, територіальним центрам комплектування та соціальної підтримки, а також місцевим органам виконавчої влади й органам місцевого самоврядування. Водночас ключовим інструментом реалізації такого захисту виступають адміністративні суди, які розглядають спори між військовослужбовцями та органами публічної адміністрації. У випадку порушення своїх прав військовослужбовець має право звернутися до адміністративного суду України для їх відновлення.

У науковій площині все активніше обговорюється необхідність створення військових судів. Так, Ю.

Бобров пропонує інституційну побудову системи військових судів, яка включала б: 1) окружні військові суди; 2) апеляційні військові суди; 3) військову судову палату у складі Касаційного кримінального суду Верховного Суду [6]. На думку В. Рекшинського, суд, реалізуючи судову владу, виконує фундаментальну функцію захисту прав і свобод людини, виступаючи універсальною та історично обумовленою гарантією реалізації принципів права, правильного застосування законодавства та встановлення дійсних суб'єктивних прав і обов'язків сторін.

Судова форма юрисдикційного захисту соціальних прав військовослужбовців має низку ключових характеристик. По-перше, вона забезпечується незалежністю суду та самостійністю суддів, що становить основу виконання державою своєї правозахисної функції, розглядаючи військовослужбовців як осіб, які володіють людською гідністю та соціальними правами. По-друге, даний механізм ґрунтується на високих стандартах якості правового захисту, які переважають інші юрисдикційні форми. По-третє, судовий захист соціальних прав військовослужбовців реалізується на двох рівнях – національному (Конституційний Суд України, адміністративні суди, Верховний Суд) та міжнародному (Європейський суд з прав людини). По-четверте, він гарантує доступність правосуддя, завдяки чому військовослужбовці можуть ефективно відновлювати порушені права з мінімальними бар'єрами [7].

Особливістю адміністративно-правового захисту є поєднання необхідності дотримання принципів військової дисципліни з гарантіями реалізації прав і свобод людини. Військова служба передбачає низку обмежень, зокрема заборону участі у страйках чи політичних акціях, обмеження свободи пересування, специфіку проходження служби у визначених умовах. Однак такі обмеження не можуть нівелювати загальні права військовослужбовців як громадян, зокрема право на життя, здоров'я, гідність, належні умови праці та соціальний захист. Саме тому адміністративно-правовий механізм покликаний забезпечувати баланс між вимогами військової служби та дотриманням конституційних прав.

Не менш значущим аспектом є забезпечення прав членів сімей військовослужбовців. Адже військова служба безпосередньо впливає на добробут їхніх близьких, а тому держава зобов'язана гарантувати їм належний рівень соціального захисту. До таких гарантій належать пільги у сфері охорони здоров'я, освіти, житлового забезпечення, комунальних послуг, а також право на отримання грошових компенсацій у разі загибелі чи поранення військовослужбовця. Законодавство також передбачає особливий порядок визнання члена сім'ї військовослужбовця загиблим чи зниклим безвісти, що є основою для реалізації його права на соціальні виплати. Водночас практика показує, що реалізація цих прав часто ускладнена бюрократичними процедурами, відсутністю чітких механізмів взаємодії між державними органами та недостатнім рівнем правової поінформованості самих отримувачів гарантій.

Варто звернути увагу на існуючі проблеми у сфері адміністративно-правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей. По-перше, законодавча база характеризується наявністю прогалин та колізій, що знижує ефективність її застосування. По-друге, значна кількість нормативних актів має фрагментарний характер, що ускладнює їх узгоджене застосування на практиці. По-третє, у багатьох випадках реалізація соціальних прав стикається з бюрократичними перепонами, затягуванням процедур і недостатнім рівнем координації між органами влади. По-четверте, рівень правової грамотності військовослужбовців та членів їхніх сімей залишається недостатнім, що знижує їх здатність відстоювати власні права в адміністративних органах чи судах.

Висновки. Розвиток системи адміністративно-правового захисту військовослужбовців та членів їхніх сімей потребує подальшого вдосконалення. Ключовими напрямками є спрощення процедур отримання пільг і компенсацій, мінімізація бюрократичних бар'єрів та підвищення прозорості діяльності органів публічної адміністрації. Важливого значення набуває цифровізація надання адміністративних послуг, створення єдиних електронних платформ для подання заяв, отримання консультацій та відстеження їх розгляду.

Особливу роль відіграє посилення контролю за дотриманням прав військовослужбовців, що можливе шляхом інституційного закріплення військового омбудсмена, активізації діяльності громадських організацій, а також уповноважених осіб у цій сфері.

Узагальнюючи, адміністративно-правовий захист прав та законних інтересів військовослужбовців є багатокомпонентним явищем, яке включає нормативно-правові, організаційні та процедурні елементи. Його ефективність визначає рівень соціальної справедливості, формує довіру до публічної влади, зміцнює авторитет держави та забезпечує стійкість українського суспільства в умовах воєнних викликів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25 березня 1992 року № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>
3. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20 грудня 1991 року № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>
4. ЗСУ, Генштаб і Міністерство оборони: Хто за що відповідає в українській армії. URL: <https://www.depo.ua/ukr/war/bezpeka-ta-oborona-ukraini-khto-za-shcho-vidpovidaie-202109071365517>
5. Функції Мінветеранів. URL: <https://mva.gov.ua/funktsii-minveteraniv-1>

6. Юрій Бобров Актуальність створення військових судів в Україні: огляд результатів дослідження. URL: <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/35/pdf/pp-2019-35-12.pdf>

7. Рекшинський В.О. Судовий захист соціальних прав військовослужбовців в Україні. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, Серія ПРАВО*. 2023. Випуск 80: частина 2. С. 454-459

REFERENCES:

1. Konstytutsiia Ukrainy. (1996, June 28). [Constitution of Ukraine]. *Zakon Ukrainy №254к/96-ВР*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].

2. Pro viiskovyi oboviazok i viiskovu sluzhbu. (1992, March 25). [On military duty and military service]. *Zakon Ukrainy №2232-XII*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text> [in Ukrainian].

3. Pro sotsialnyi i pravovyi zakhyst viiskovosluzhbovtiv ta chleniv yikh simei. (1991, December 20). [On social and legal protection of military personnel and their family members]. *Zakon Ukrainy №2011-XII*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text> [in Ukrainian].

4. ZSU, Henshtab i Ministerstvo oborony: Khto za shcho vidpovidaie v ukrainskii armii. (2021). [The Armed Forces of Ukraine, the General Staff and the Ministry of Defense: Who is responsible for what in the Ukrainian army]. Retrieved from: <https://www.depo.ua/ukr/war/bezpeka-ta-oborona-ukraini-khto-za-shcho-vidpovidaie-202109071365517> [in Ukrainian].

5. Funktsii Minveteraniv. (2025). [Functions of the Ministry of Veterans Affairs]. Retrieved from: <https://mva.gov.ua/funktsii-minveteraniv-1> [in Ukrainian].

6. Bobrov, Yu. (2019). Aktualnist stvorennia viiskovykh sudiv v Ukraini: ohliad rezultativ doslidzhennia. [The relevance of the creation of military courts in Ukraine: a review of research results]. Retrieved from: <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/35/pdf/pp-2019-35-12.pdf> [in Ukrainian].

7. Rekshynskiy, V.O. (2023). Sudovyi zakhyst sotsialnykh prav viiskovosluzhbovtiv v Ukraini. [Judicial protection of social rights of military personnel in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu, Seriya PRAVO. Vypusk 80: chastyna 2*. 454-459. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 15.06.2025

УДК 347.63

DOI: 10.36550/2522-9230-2025-18-355-359

Чернік Світлана Дмитрівна,

кандидат історичних наук, доцент,

доцент кафедри права та правоохоронної діяльності

Центральноукраїнського державного університету

імені Володимира Винниченка

s.d.chernik@cuspu.edu.ua

ORCID: 0000-0003-3290-1797

Бліндовська Анастасія Леонідівна,

студентка четвертого курсу освітньої програми «Право»

Центральноукраїнського державного університету

імені Володимира Винниченка

blindovska.nastia@gmail.com

МОЛОДА СІМ'Я ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ: КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ

У статті здійснено аналіз поняття «молода сім'я» та розкрито його сутність на основі підходів, представлених у юридичній і загальнонауковій літературі. Встановлено, що молоді сім'ї потребують особливої уваги держави через проблеми, які виникають на початкових етапах подружнього життя. Визначено, що поняття «сім'я» та «молода сім'я» є міжгалузевим об'єктом досліджень. Проаналізовано дефініції, запропоновані науковцями. З'ясовано, що визначення понять «сім'я» та «молода сім'я» зумовлені специфічними ознаками та критеріями, властивими конкретним сферам знань (соціологія, економіка, психологія, юриспруденція). Зазначено, що окремі дослідники виділяють поняття «студентської сім'ї», адже велика кількість молодих сімей створюється саме в період навчання в закладах вищої освіти. Визначено, що вчені-юристи здебільшого керуються законодавчою дефініцією «сім'ї», що міститься у Сімейному кодексі України, проте наголошують на необхідності її удосконалення. Пропонується внести зміни до національного законодавства щодо юридичного визначення поняття «сім'я» та щодо конкретизації підстав її створення. Показано, що